

Beretning om nogle færøske ynglefugle.

Af KENNETH WILLIAMSON.

(Fair Isle Bird Observatory).

(With a Summary in English: A Report on some Faeroese Breeding Birds).

Under et besøg på Færøerne i maj og begyndelsen af juni 1953 gjorde jeg nogle iagttagelser og indsamlede oplysninger om de sidste forandringer i udbredelse og talforhold hos et antal af ynglefuglene. En del af de sidste forandringer, såsom Vibens spredning, Storm- og Sildemågens tiltagen, samt Svælens og Solsortens hyppigere, skønt stadig sporadiske rugen svarede til forventningerne, når hensyn tages til den tiltagende klimaforbedring i det nordøstatlantiske område. Virkningerne af denne forandring er kort beskrevet af SALOMONSEN (1948), medens jeg har nævnt dem for så vidt angår Shetlandsøerne (WILLIAMSON 1951). Der er mindre sikkert bevis for en tilsvarende tilbagegang for højboreale arter som Sortgrå Ryle (*Calidris maritima*) og Snespurv (*Plectrophenax nivalis*), men det må bemærkes, at jeg tilbragte ikke så lidt tid med at søge efter begge arter på højtliggende steder i Eysturoy, Streymoy, Fugloy og Svínoy uden at se dem eller træffe nogen, som kendte noget til deres ynglepladser.

Systematisk liste.

Rødstrubet Lom (*Colymbus stellatus*). Der synes ikke at være nogen fare for, at populationen skal uddø, endskønt den ikke er nær så stor som på Shetlandsøerne. Der er sandynligvis 3 par på Borðoy, mindst 6 par på Eysturoy, enkelte par på Sandoy og Svínoy, måske 3 eller 4 på Streymoy, 2 par på Vágar, og nogle få på den sydlige ø, Suðuroy, – et minimum for øerne på omkring 20 par.

Mallemuk (*Fulmarus glacialis*). Under en spadseretur langs Nólsoys østlige klipper d. 19. maj så jeg to Isstormfugle i den mørke fase, den ene var den mørkeste fugl, jeg endnu har set, den anden var noget lysere og havde den samme lyst blågrå til mørke farve, som ses hos fuglene på Fair Isle. Ifølge NIELS Á BOTNI er sådanne fugle almindelige i nogle vintre på havet øst for Nólsoy, og seks eksemplarer, som jeg så i hans samling, tilhørte alle den stornæbbede form. Der er øjensynlig en temmelig stor procentdel mørke fugle på Nólsoy tidligt om foråret, men jeg tror ikke, at dette afspejler en lignende stor procentdel fugle, der bliver for at yngle; en fuglefænger fortalte mig, at af 150 fugle fanget i *flegg*'en tidligt om foråret, tilhørte tre den mørke type. Den 27. og 29. maj var der et umådeligt stort antal Mallemukker

på klipperne og rundt i Fugloyarfjørður udfor Svínoys nordkyst, og her så jeg to mørke fugle på een gang. Siden 1945 er arten tiltaget betydeligt langs de sydlige klipper på Streymoy, især rundt om Kirkjubønes. Det første æg blev set på Nólsoy den 14. maj, og der blev indsamlet et stort antal æg dér og på Fugloy i slutningen af måneden.

NIELS Á BOTNI viste mig en mærkelig Mallebuk, som han havde fået fra den vestligste ø, Mykines, tidligt i maj. Det er en i enhver henseende normal fugl, med undtagelse af, at fjerene på issen står op i en mærkelig uregelmæssig, ca. en tomme høj top, forårsaget af, at hovedhuden er foldet eller rynket. Dette synes at være en yderst sjælden mutation, idet en lignende fugl blev rapporteret fra Vestmannaeyjar af færøske fiskere for flere år siden. Han har også en fuldstændig hvid Mallebuk, en hun fanget ved Nólsoys østlige klipper den 22. marts 1948.

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*). Tilsyneladende er der kun 4 ynglende par tilbage ved Viðareiði. DAVID DAVIDSEN fortalte mig, at for ca. 40 år siden var det et almindeligt syn at se *hiplingur* »tørre deres vinger« på den karakteristiske måde på holmene i søen ved Sandur; der var dengang en stor koloni ved Dalsnes i den sydlige ende af øen.

Sortand (*Melanitta nigra*). Jeg nævnte p. 553 i min afhandling fra 1945, at der var mulighed for, at denne art ynglede ved Sandsvatn. Jeg så en udfarvet han på denne sø den 21. maj 1953; på et tidspunkt var den meget nær ved en anden mørkt udseende and, men afstanden var for stor til, at denne kunne bestemmes med sikkerhed. NIELS Á BOTNI så Sortænder her i juni for nogle få år siden, og DAVID DAVIDSEN har fortalt mig, at den »sorte and« de fleste år havde unger på søen i juli måned. FERDINAND (1947) så 4 Sortænder her i juli.

Færøsk Ederfugl (*Somateria mollissima faeroeensis*). Afgjort i tiltagen i enen omkring Tórshavn, og muligvis også ved Nólsoy.

Knopsvane (*Cygnus olor*). Et par ved de små damme i Tórs-havn plantage fik 4 unger af et kuld på 8 æg den 25.–26. maj. Et andet par øst for byen ynglede ikke.

Grønlandsk Fjeldrype (*Lagopus mutus rupestris*). Et lille antal blev udsat på Færøerne i 1890 og slog sig ned på Borðoy, Kunoy og Kallsoy. Man tabte dem af syne i mange år i dette århundrede, og man troede dem uddøde, men der foreligger temmelig sikkert bevis for, at de forblev lokalt almindelige på Kallsoy til omkring 1930, og at de stadigt ynglede på Kunoy i tiden omkring den anden verdenskrig (WILLIAMSON 1945). Endelig fremlagde SAMUEL PETERSEN yderligere bevis for, at de fortsat eksisterede (SALOMONSEN 1949), og han har meddelt mig flere nye fund. En fugl blev set af ANDREAS SAMSON fra Klakksvík på vestsiden af Borðoy nær Norði i Lokka, Strond, den 13. november 1951, og JOEN FREDERIKSEN, også fra Klakksvík, så en uge senere en højt oppe i dalen bag Fosá, en gård nord for Nordépil på østsiden. En blev skudt »siddende«, idet den blev taget for en hare, nær Húsum på Kallsoy den 10. december 1951. PETERSEN meddeler mig også (*in litt.*), at en dansk botaniker, hr. CHRISTIANSEN,

så *rýpa* ved Kjólinum, ved Klakksvík, den 25. juni 1953. Jeg ledte efter arten på Fugloy og Svínoy i slutningen af maj, men uden held. Et træk, som øerne Borðoy, Kallsoy og Kunoy har tilfælles, er de maleriske *dalur* eller cirkusdale, som forekommer med regelmæssige mellemrum på langs af øerne, og det er meget muligt, at det, at der findes læ i disse dybe dale, ligegyldigt fra hvilken kant vinterstormene blæser, har bidraget til denne arts fortsatte beståen på disse små øer.

Fasan (*Phasianus colchicus*). Forsøg på at indføre denne art i omegnen af Tórshavn plantage mislykkedes.

Vibe (*Vanellus vanellus*). To unge fugle blev ringmærket i Havna-dalur et par km uden for Tórshavn den 23. maj; de var 2–3 dage gamle. Der var også tre voksne fugle, men den ene var ganske uinteresseret i, hvad der foregik og ynglede åbenbart ikke. Dette er det første fund af ynglende Vibe på hovedøen, skønt jeg har ladet mig fortælle, at et par fik unger på en *hamar* ved kysten af Glivursnes for to år siden. Min kone hørte, at *vípa* havde ynglet ved Froðbour, Suðuroy, men hun fandt ingen fugle i juni 1953; heller ikke jeg fandt den 21. maj nogen i omegnen af Gróthúsvatn, Sandoy, en tidligere yngleplads.

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*). NIELS Á BOTNI meddelte mig, at et par havde ruget i en dal på Sandoy i 1951 og 1952, idet der var set unge fugle i sidstnævnte år. Jeg gennemsøgte arealet den 21. maj 1953, men uden resultat. Der er 3 tidligere ynglefund fra Færøerne, fra 1856, 1872 og omkring 1914–18. Det er en af de arter, der breder sig i Island som følge af det mildere klima (GUDMUNDSSON 1951), og det nye færøske fund har en parallel i yngleforsøgene på Shetland.

Rødben (*Tringa totanus*). Muligvis 2 par, sikkert ikke flere, ynglede ved Gróthúsvatn i slutningen af maj 1953 (se WILLIAMSON 1945).

Storkjove (*Stercorarius skua*). Kolonien i det bakkede terræn sydvest for byen på Svínoy og Eiði nærmer sig hurtigt størrelsen af de nu berømte Shetland kolonier på Foula og Hermaness. Mine undersøgelser og optællinger i yngleområdet blev desværre hæmmet af regn og tæt tåge, men kolonien, som siges kun at have talt 40–50 par under krigen, kan meget vel tænkes at omfatte 500 par som skønnet af PETERSEN (1950). Det påpeges imidlertid, at i dette tal er inkluderet et stort antal ikke-ynglende fugle. Jeg talte 150 fugle i en fjeldsø, et yndet badested. Jeg fandt den første rede, lige da jeg var kommet op på Kjóadalur, meget tæt ved Doktoravarði, og der var flere udparrede fugle på det stenede plateau på den største højderyg tæt ved i 500 m højde, også et eller to par Spidshalet Kjove i den mørke fase. Nær en Storkjoves redeskål fandtes æggeskaller af Ride (*Rissa tridactyla*). Der sås spredte par lige til man nåede Marknaskarðs lavere og vådere grund, og her og længere borte var koncentrationen stor, skønt rederne var få, og kun enkelte par viste frygt eller tilbøjelighed til at angribe mig. Der var nogle få par Sildemåger (*Larus f. graellsii*) på den østlige side af Sandhálur, i selskab med Storkjover, men denne art siges at være taget meget af, efterhånden som Kjøverne er tiltaget. En del

L. fuscus rugede i det højtliggende moseterræn på Eysturhøvdi i Svínøys østlige hjørne, og her sås to par Storkjøver. Der var ingen på Fugloy.

Spidshalet Kjøve (*Stercorarius parasiticus*). Optællinger af fugle med mørk og lys bug blev foretaget den 27.–28. maj på de to nabøer Fugloy og Svínøy, de nordøstligste i øgruppen. Af 85 fugle på Fugloy, over for Skarðsvík og i Vatnsdalur, var der 16,47 % lyse fugle; og den meget store koloni (ca. 250–300 par) på Eysturhøvdi øst for byen på Svínøy gav 16,44 % i den lyse fase i en optælling af 298 fugle. PETERSEN (1950) skønnede, at der var ca. 20 % lyse fugle i denne koloni i 1949. Det er temmelig mærkeligt i betragtning af denne to-fasede procent-klins karakter (se SOUTHERN 1943), at disse optællinger giver et meget lavere tal end vores lille koloni på 31 par på Fair Isle, 400 km sydøst for Færøerne, som nu har 23 % lyse fugle; men det er muligt, at tilfældige optællinger som de, der er foretaget i de færøiske kolonier, ikke kan sammenlignes med de nøjagtige optællinger, som det er muligt at foretage på Fair Isle. På den anden side, tyder alt på, at kortvarige svingninger kan indtræffe i procentantallet af lyse fugle, og at de kan være meget udtalte. Således havde SALOMONSEN i 1930 kun 2 % lyse i den store Fjallavatn koloni på Vágar, hvor jeg fandt 26,1 % den 30. juli 1942, 22,2 % den 16. maj 1944 (da kun en del af den ynglende population var ankommet), og 23 % den 3. juni 1944 (kun udparrede fugle blev optalt). Endnu senere fandt NØRREVANG (1950) kun 11,4 % lyse af 281 fugle på Fjallavatn.

Nogle få par fandtes rugende den 1. juni 1953 nord for Klubbarin, på sydenden af Eysturoy; af 8 iagttagne fugle var 3 lyse, og 2 af disse var udparrede. Både på Fugloy og Svínøy rugede spredte par af Spidshalet Kjøve på *Grimmia* mos og løse sten i de højtliggende dele af de nøgne fjelde i en højde af 500–600 m.

Medens jeg iagttog fuglene ved Sandsvatn den 21. maj, så jeg to *S. parasiticus* i den mørke fase bade i søen. Den ene af disse havde pletter af hvidt på forkanten af vingerne på de små dækfjer og en lille hvid plet midt på bugen. En lignende partiel albinisme forekommer hos Kjøverne på Fair Isle. Der kendes mindst 3 individer, den ene var en ung ikke ynglende fugl i 1952, muligvis afkom efter en partiel albino hun, som har ruget regelmæssigt siden 1948. Denne hun får hvert år en unge med de samme albinistiske mærker, og en normal unge. Mutationen kendes også fra de mere nordligt beliggende Shetlandsøer, og et fotografi af en fugl med lys bug af denne slags findes i *Bird Notes* 24, p. 287. Jeg så ikke andre eksempler blandt de mange Kjøver iagttaget på Færøerne, men NIELS Á BOTNI har et udstoppet eksemplar af en fugl i den lyse fase taget på Nólsoy, som havde nogle af de små dækfjer hvide, og hagen tydeligt hvidere end undersiden, der havde et anstrøg af gulligt.

Svartbag (*Larus marinus*), Sildemåge (*L. fuscus graellsii*), Sølvmåge (*L. argentatus*). Den enorme koloni af Sildemåger syd for Kirkjubøreyn, et par km fra Tórshavn, har bredt sig sikkert siden

krigen. Hovedudbredelsen er gået mod nord ind i bakkelandet fra hovedkvarteret i Tryglabrekka's lave dal. Nordgrænsen for kolonien synes nu at være markeret af fjeldsøen Porkersvatn og det derfra kommende vandløb til den sydligste af en gruppe små damme på bakkens østre side. Der var kun et enkelt par *fuscus* ved Krossvatn på vestsiden, men den har også bredt sig mod syd. Endnu større udbredelse end *fuscus*-kolonien har *L. marinus* haft; af denne var der i 1942-45 nogle få isolerede grupper på højere liggende terræn i koloniens nordlige og vestlige omkreds. Denne art er trængt længere ind i bakkelandet, især langs de små vandløb, og der er dannet grupper i nærheden af en del af de mindre damme; der er således en gruppe på 6-8 par ved en fjeldsø, der ligger lige vest for Porkersvatn (der var een rede med 3 æg den 9. maj), som markerer nordgrænsen. Endvidere er der en koloni bestående af 10-12 par ved Tjorneskarðavatn, som markerer sydgrænsen. Ikke mindre end 16 kranier af Mallemuk (*Fulmarus glacialis*) og 2 af Lomvie (*Uria aalge*) blev fundet på een Svartbags redeplads den 4. juni. På en *hamar* nedenfor og syd for Tjorneskarðavatn sås et betydeligt antal udparrede Sildemåger sammen med en lille tæt gruppe Sølvmåger. Et lille antal Sølvmåger var spredt over hele mågekolonien i Tryglabrekka. Da denne meget store mågekoloni skulle kunne give et godt fingerpeg om de tre arters tiltagen eller aftagen i fremtiden, nedtegnede jeg omhyggeligt deres fordeling, og en kopi af kortet vil blive opbevaret i Universitetets zoologiske Museum, København.

Størmåge (*Larus canus*). Denne art er også tiltaget betydeligt siden krigen, og jeg fandt små grupper på forskellige nye steder i moserne. En 10-12 par havde rede på Glivursnes, syd for Tórshavn, i slutningen af maj, og der var flere par på Litlufjallið, bag byen end der var i 1947, da arten endnu ikke var begyndt at ruge nogen steder. På den anden side var der afgjort færre par på Kirkjubøreyns stenede plateau, og jeg mistænker mågekolonien ved Tryglabrekka for at være skyld i, at de forsvandt. Denne måge kom for første gang til Færøerne omkring 1890 (SALOMONSEN 1935), og den er en af de fuglearter, som i udpræget grad har nydt godt af klimaforbedringen både på Færøerne og på Shetlandsøerne.

Hættemåge (*Larus ridibundus*). Den gamle koloni ved Toftavatn, som bestod af 7 par, da Oberst H. W. FIELDEN besøgte den i 1872, og var omtrent dobbelt så stor i 1942, er nu gået ned til et enkelt par, hvis rede med 2 æg blev fundet af TORBEIN REIN den 25. juni. Små kolonier af denne måge er vitterligt ustabile; andre steder, hvor kolonierne blomstrede en kort tid og efterhånden tog af og forsvandt, fandtes nær Klakksvík og ved nogle små damme på Litlufjallið ved Tórshavn, hvor 2 par vendte tilbage; det ene ynglede i 1942.

Klippedue (*Columba livia*). Denne art er aftaget. Kun nogle få fugle sås under besøgene på Nólsoy, Sandoy, Fugloy og Svinoy, og i egnen omkring Tórshavn, og alle disse havde den typiske fjerdragt, idet der ikke var en eneste med mutantformens sortplettede vinge-

dækfjer og mørkere forryg, hvilken form er temmelig almindelig på Færøerne i de år, hvor Klippeduen er almindelig (PETERSEN & WILLIAMSON 1949).

Sanglærke (*Alauda arvensis*). Min kone hørte denne art synge næsten daglig under opholdet på Froðbøur, Suðuroy, i juni.

Landsvale (*Hirundo rustica*). Der foreligger flere meddelelser om ynglende fugle, for hvilke jeg takker NIELS REIN, NIELS Á BOTNI, SAMUEL PETERSEN og DAVID DAVIDSEN. Et par rugede i et *hóygghús* tilhørende JENS JOENSEN på Viðareiði i 1949 og 1950, et andet par byggede på en gård nær Sandsvatn tre år i træk, og et par har nylig ruget på gården på Stóra Dímun. Et forsøg på at yngle ved Mykines for nogle år siden mislykkedes, og for ca. 10 år siden ynglede der et par ved Klakksvík. Det er af interesse, at der fornylig har været ynglende fugle ved Foula og Out Skerries på Shetlandsøerne.

Vindrossel (*Turdus musicus*). Kun en enkelt fugl hørtes synge i Tórshavn plantage, en tilbagegang siden 1945, da der var 3 par.

Solsort (*Turdus merula*). Rugede omkring 1948–49 i plantagerne ved Tórshavn og Kunoyarbygd. Et tidligere og stærkere forsøg på kolonisation kunne være ventet i betragtning af dens hurtige udbredelse over Shetlandsøerne.

Hvid Vipstjert (*Motacilla a. alba*). To hunner byggede rede på Svínoy den 28. maj, den ene i byen og den anden i muren på et *gróthús* nær det vestlige landingssted. Flere gange sås fugle ved Sandagerði ved Tórshavn, også i plantagen, hvor de engang sås raste i træerne, men der var ikke noget tegn på, at de ynglede.

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*). NIELS Á BOTNI og jeg så fugle i sang på Nólsoy d. 25. juli 1947 (WILLIAMSON & PETERSEN 1948), men der er ikke set nogen siden den dag, og skønt jeg holdt særlig udvig på Nólsoy og de andre øer i maj 1953 fandt jeg ikke noget bevis for, at arten stadig var der.

Gråspurv (*Passer domesticus*). Den sidst ankomne immigrant til Færøerne fra syd er Gråspurven, som første gang viste sig på Suðuroy sidst i 1930'erne. Dens indvandringshistorie på Suðuroy er beskrevet i min afhandling fra 1945, og dens indvandring til Tórshavn, hvor jeg så en enlig hun den 6. og 16. marts 1945, blev publiceret af FERDINAND (1947). Den er nu almindelig i hovedstaden, men stadig temmelig begrænset i sin udbredelse til de ældste dele af byen, og jeg tror ikke, at populationen overstiger 50–60 par. På vestsiden af byen er spurvene udbredt langs M. Hejnesens gøta til Føroya Banki's haver og huset overfor, og der er store kolonier i området, hvor Trondargøta støder op til Doktora Jacobsens gøta samt omkring P. A. RESTORFFS have og Ellisheinið. Spurvene har også et tilholdssted på østsiden af Tinghúsvegur, omkring det areal, der går under navnet Ormi Langi.

I bygden på Svínoy, hvor der også viste sig spurve i sommeren 1946 (PETERSEN 1949), sagdes der at være en 10–12 par det år samt i 1948. Der har ikke været nogen stigning i antallet her, og da jeg besøgte Svínoy den 28.–29. maj 1953, fandt jeg, at de 10–12 par holdt til midt

i den gamle del af byen, hvor de viser sig at være nødt til at bygge i huller i *flag-tak* eller græstørvestagene på de gamle huse. I et sådant tag var fire tæt ved hinanden liggende huller beboet af spurve, medens et større tag, nogle få fod borte, husede et par Stære (*Sturnus v. faroensis*). Disse og andre Stære i byen havde unger, som blev madet, medens Gråspurvne lige var begyndt at bygge rede. Stæren, som bygger i huller, og hvis yngletid falder tidligere, må virke meget hæmmende på spurvenes udbredelse. Der er ingen tvivl om, at efterkrigstidens knaphed på træ i Tórshavn og deraf følgende brug af bølgeblik og asbest som tagmateriale i høj grad fremmet spurvenes kolonisation, idet der her findes huller i tagskæg og gange i de moderne huse, som er for små for deres eneste alvorlige konkurrent.

Den isolerede Svínoy koloni synes at balancere lige mellem fortsat beståen og uddøen: Tórshavn kolonien blomstrer øjensynlig, og dens antal efter 8 års forløb synes ikke at tyde på nogen forøgelse fra de ældre Suðuroy kolonier omkring 80 km længere mod syd. NØRREVANG (1950) har meddelt fund af ynglende fugle på Fuglafjørður i 1948-49, og der findes ubekræftede meddelelser om, at den nu har nået Vestmanna på den nordlige del af Streymoy. Men den er stadig kun en uregelmæssig gæst på Nólsoy og i Klakksvík.

SUMMARY IN ENGLISH

A Report on Some Faeroese Breeding-birds.

A visit to the Faeroe Islands in May and early June 1953 enabled me to make observations and enquiries concerning recent changes in status of some breeding birds,—a number of them in accordance with expectation in view of the progressive amelioration of climate in the north-east Atlantic area. These changes are summarised under species headings below. My failure to find breeding-pairs of Purple Sandpiper (*Calidris maritima*) and Snow Bunting (*Plectrophenax nivalis*) may indicate a retreat on the part of these high-boreal species.

Fulmar (*Fulmarus glacialis*). Dark or "blue" phase birds are not uncommon at sea east of Nólsoy in some years: one Nólsoy fowler caught 3 "blue" birds in 150 Fulmars "fleyged" in early spring 1953. Such birds were flying off the Nólsoy and Svínoy cliffs in late May. The increase in this species appears to continue. The first egg-date for Nólsoy in 1953 was May 14th. Large numbers of eggs are later taken for food.

NIELS Á BOTNI has a remarkable specimen of a Fulmar, taken on Mykines in early May 1953, in which the feathers of the crown are raised in an irregular tuft about one inch high. This appears to be an extremely rare mutation, an identical bird having been reported some years ago in the Westmann Islands. He also has a completely white Fulmar captured on Nólsoy on March 22nd, 1948.

Common Scoter (*Melanitta nigra*). It seems certain that this species now breeds at Sandsvatn (Sandoy),—see WILLIAMSON (1945), p. 553. An adult ♂ was seen on May 21st, 1953, and DAVID DAVIDSEN a resident, says the “black duck” have young on the lake in most years in July.

Pheasant (*Phasianus colchicus*). Attempts to introduce this species to the Tórshavn area have been unsuccessful.

Greenland Ptarmigan (*Lagopus mutus rupestris*). The introduced birds, believed to be extinct until 1945, still exist on the north-east islands of Kallsoy, Kunoy and Borðoy (WILLIAMSON 1945, SALOMONSEN 1949). SAMUEL PETERSEN of Klakksvík gave me notes of recent records as follows: one seen near Strond, Borðoy, November 13th, 1951; one near Nordepil, Borðoy, November 20th, 1951; one shot near Húsum, Kallsoy, December 10th, 1951; and seen at Kjólínum, near Klakksvík, June 25th, 1953. It is suggested that the availability of shelter from winter storms in the deep round-valleys which occur at regular intervals along the entire length of these north-east islands may have contributed to the survival of this rare bird.

Lapwing (*Vanellus vanellus*). Young 2–3 days' old were found near Tórshavn on May 23rd, the first record of nesting on Streymoy. Nesting has also taken place near Froðbøur (Suðuroy), but my wife and I were unable to find birds there or at Gróthúsvatn (Sandoy)—a former breeding-place—in 1953.

Black-tailed Godwit (*Limosa limosa*). NIELS Á BOTNI has information that a pair nested on Sandoy in 1951–52, young being seen in 1952. This species, which is increasing in Iceland (GUDMUNDSON 1951) has attempted to nest in Shetland in recent years.

Redshank (*Tringa totanus*). Probably two pairs were established at Gróthúsvatn (Sandoy),—see WILLIAMSON (1945).

Great Skua (*Stercorarius skua*). The Svínø colony, which is said to have numbered only 40–50 pairs during the war, may well contain the 500 pairs estimated by PETERSEN (1950), but I believe that this figure includes a high proportion of non-breeding birds. Nests were scarce in late May and despite the heavy concentration of birds few pairs showed any disposition to attack me. Several pairs of *Larus fuscus* occupy the same ground but their numbers are said to have declined markedly as the skuas have increased.

Arctic Skua (*Stercorarius parasiticus*). Counts of “pale phase” birds on the neighbouring islands of Fugloy and Svínø gave 16.47 and 16.44 per cent respectively: at the latter colony of some 250–300 pairs PETERSEN (1950) estimated the pale birds at 20 per cent in 1949. In view of the nature of this dimorph ratio cline (SOUTHERN 1943) it is remarkable that the small Fair Isle colony 400 km. to the south-east has 23 per cent pale; there is clear evidence, however, especially from counts made at Fjallavatn (Vágar), that the percentage of pale-bellied birds is subject to short-term fluctuations.

Nests were found on the highest parts of the hills, among loose

stones and *Grimmia* moss, at 500–600 m., a few being quite close to nests of *Stercorarius skua* on Svínoy.

An interesting form of partial albinism, in which white patches occur on chin and centre of belly and on the leading edge of the wing (particularly the lesser coverts) is found at Fair Isle—where at least three individuals are known—and in north Shetland, and a specimen came before my notice at Sandsvatn on May 21st. The recorded instances refer to dark phase birds, except for a Shetland bird photographed by R. W. PORTER (*Bird Notes* 24, p. 287) and a specimen from Nólsoy in NIELS Á BOTNI's collection.

Greater and Lesser Blackbacks (*Larus marinus*, *L. fuscus graellsii*) and Herring Gull (*L. argentatus*). There has been an increase in the first two species at the immense Tryglabrekka colony, south of Tórshavn, since the war. The main spread has been to the north, along the little water-courses into the stony hill-ground: it has been most marked in the case of *L. marinus*, which now has several isolated small colonies beside the various pools. The first nest of this species, C/3, was found on May 9th. At another nest in early June were found 16 skulls of *Fulmarus glacialis* and 2 of *Uria aalge*. Near the southern outskirts of the main colony are more Greater Blackbacks and a small, compact group of *L. argentatus* nesting alongside the *L. fuscus*.

Common Gull (*L. canus*). Appears to have increased in some places, notably south Streymoy, since the close of the war. A small colony of a dozen pairs with nests on Glivursnes may be due to pairs being forced out of the hill-ground to the west by the spread of the *L. fuscus* and *marinus*.

Black-Headed Gull (*L. ridibundus*). Small Faeroe colonies are notably unstable: this applies to former groups near Klakksvík and on Litlufjallið near Tórshavn, and to the old-established Toftavatn colony, where only one pair nested in 1953 as against a dozen or so in 1941–42.

Rock Dove (*Columba livia*). Decidedly scarcer than in the war years. All the birds seen were of typical plumage, there being none of the dark-speckled mutants described by PETERSEN and WILLIAMSON (1949) which are fairly frequent in years of Rock Dove abundance.

Swallow (*Hirundo rustica*). A pair nested at Viðareði (Viðoy) in 1949–50; a pair bred at Sand in 3 successive years about the same time; there is a recent nesting-record for Stóra Dímun and a 10-years' old one for Klakksvík. Nesting has occurred in recent years in Shetland.

Redwing (*Turdus musicus*). Only one pair, a drop from the 3 pairs of 1945, was found in the Tórshavn plantation in 1953.

Blackbird (*Turdus merula*). No records of nesting since the cases at Tórshavn and Kunoy, 1948–49: considering the rapid increase in Shetland, it is slow to establish itself in Faeroe.

White Wagtail (*Motacilla a. alba*). Two ♀♀ were nest-building at Svínoy at the end of May.

Twite (*Carduelis flavirostris*). None seen despite a careful watch,—see WILLIAMSON and PETERSEN (1947),—and probably now extinct.

House Sparrow (*Passer domesticus*). Since its arrival in Suðuroy in the 1930s (WILLIAMSON 1945) and spread to Tórshavn in 1946 (FERDINAND 1947) it has continued to do well. I estimate the present population at 50–60 pairs in the capital, and give an outline of its distribution there. At Svínø village, where it also arrived in 1946 (PETERSEN 1949), there were said to be a dozen pairs in 1948, and here no increase has occurred. These pairs are concentrated in the older part of the village, where they find nesting-holes in the sod-roofs of the cabins: they were building at the end of May, whereas some local Starlings (*Sturnus v. feroensis*) were already feeding young. The Starling, a hole-nesting bird with an earlier breeding-season, must impose a check to the sparrows' spread. In Tórshavn the post-war scarcity of timber, resulting in the use of corrugated asbestos for roofing purposes, has greatly assisted the sparrows' colonisation, since this material provides holes at the eaves and cornices which are too small for the Starling to enter. It is not likely that the Tórshavn population has received additional increments from the older Suðuroy colonies 40–50 miles to the south. The House Sparrow has reached Fuglafjørður (Eysturoy)—see NØRREVANG (1950)—and is reported to be at Vestmanna (Streymoy), but it is a vagrant only at Nólsoy and Klakksvík.

Literatur.

- FERDINAND, LORENZ 1947: Studier af Fuglelivet paa Færøerne. — Dansk Ornith. Tidsskr. **41**, p. 1–37.
- GUDMUNDSSON, FINNUR 1951: The Effects of the Recent Climatic Changes on the Bird-life of Iceland. — Proc. Xth Int. Ornith. Congress, p. 502–514.
- NØRREVANG, ARNE 1950: Nogle ornithologiske iagttagelser fra Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **44**, p. 192–199.
- PETERSEN, ERIK 1950: Nogle ornithologiske notitser fra Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **44**, p. 121–126.
- PETERSEN Á BOTNI, NIELS and WILLIAMSON, K. 1949: Polymorphism and Breeding of the Rock Dove in the Faeroe Islands. — Ibis **91**, p. 17–23.
- PETERSEN, SAMUEL 1949: Gråspurven (*Passer d. domesticus*) på Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **43**, p. 166–167.
- SALOMONSEN, FINN 1935: Aves. Zoology of the Faeroes, **3**, pt. 2. — Copenhagen.
- 1948: The Distribution of Birds and the Recent Climatic Change in the North Atlantic Area. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **42**, p. 85–99.
- 1949: En samling sjældne fugle fra Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **43**, p. 87–90.

- SOUTHERN, H. N. 1943: The two phases of *Stercorarius parasiticus*. - Ibis **85**, p. 443-485.
- WILLIAMSON, KENNETH 1945: Some New and Scarce Breeding Species in the Faeroe Islands. - Ibis **87**, p. 550-558.
- 1951: The Moorland Birds of Unst, Shetland. - Scot. Nat. **63**, p. 37-44.
- and N. F. PETERSEN Á BOTNI 1948: Notes on the Ornithology of the Faeroe Islands, 1945-47. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **42**, p. 202-215.